

Polisi Cadw Hawliau

Fersiwn 1.0

Teitl y Polisi	Polisi Cadw Hawliau
Dyddiad Cymeradwyo	2022-06-24
Corff Cymeradwyo	Y Pwyllgor Ymchwil
Fersiwn	1.0
Disodli	0.2
Dyddiad yr adolygiad blaenorol	2022-06-24
Dyddiad yr adolygiad nesaf	Yr Haf 2023
Perchennog y polisi	Dirprwy Is-Ganghellor - Ymchwil, Cyfnewid Gwybodaeth ac Arloesi
Prif gyswllt	Gweithgor Mynediad Agored

Beth yw Cadw Hawliau?

Mae cadw hawliau'n [fenter gan y noddwr cOAlition S](#).

Mae gan lawer o noddwyr bolisiau sy'n cydymffurfio â Plan S, gan gynnwys [UKRI](#) (Ebrill 2022), [Wellcome Trust](#) (Ionawr 2021), [NIHR](#) (Mehefin 2022), a'r [Bill & Melinda Gates Foundation](#) (Ionawr 2021), sy'n cynnwys amod sy'n gofyn am gadw hawliau.

Mae cadw hawliau'n cefnogi'r [llwybr gwyrdd, neu'r llwybr hunan-archifo](#) i fynediad agored. Mae e'n galluogi ymchwilwyr i gyhoeddi Fersiwn Terfynol gyda chyhoeddwr yn ogystal â rhoi llawysgrif awdur wedi'i derbyn ar gadw mewn cadwrfa, sy'n sicrhau'r mynediad ehangaf posibl i ymchwil a hefyd sy'n cyflawni gofynion noddwyr.

Beth mae ar ymchwilwyr angen ei wneud?

Fel arfer mae'r "llwybrau" canlynol ar gael gan noddwyr i gyhoeddi drwy Fynediad Agored:

1. Mynediad Agored Aur
  - a. Cyhoeddi mewn cyfnodolyn mynediad agored llawn a thalu Ffi Prosesu Erthygl (APC) i roi mynediad agored ar unwaith i'r fersiwn terfynol.
  - b. Cyhoeddi mewn cyfnodolyn sy'n darparu mynediad agored aur drwy [Gytundeb Trawsffurfiol](#). Telir costau cyhoeddi ar y cychwyn fel rhan o'r fargen hon. Ni thelir unrhyw APC unigol.
2. Mynediad Agored Gwyrdd
  - a. Cyhoeddi mewn cyfnodolyn tanysgrifio/cymysgryw ac arfer polisi cadw hawliau i osod [trwydded CC BY](#) ar eich llawysgrif sy wedi'i derbyn, a'i rhoi ar gadw yn [PURE](#). Efallai bod eich noddwr yn gofyn ichi roi eich ymchwil ar gadw mewn cadwrfa ychwanegol, e.e. mae'r Wellcome Trust yn gofyn ichi ddefnyddio [EuropePMC](#). Ni thelir unrhyw APC unigol.

Fel y cewch chi ddefnyddio'r llwybr Gwyrdd, sef y llwybr cadw hawliau, mae'n hollbwysig **datgan ar y llawysgrif wedi'i chyflwyno** bod trwydded CC BY yn cael ei gosod ar y fersiwn wedi'i dderbyn (AAM/ ôl-gyhoeddiad). Drwy'r datganiad hwn mae "hawliau" yn cael eu "cadw" er mwyn gosod trwydded CC BY ar yr AAM; mae cynnwys y datganiad hwn o fewn y llawysgrif wedi'i chyflwyno ac yn y llythyr eglurhaol i'w chyflwyno yn ei gwneud yn glir ar adeg y cyflwyno pa drwydded rydych chi'n ei gosod ar eich llawysgrif awdur wedi'i derbyn.

Os nad oes trwydded CC BY yn ei lle ar gyfer yr AAM, yna ni fydd y papur ddim yn cydymffurfio â pholisi'r noddwr. Mae angen y datganiad am y bwriad i osod trwydded CC BY ar yr AAM, felly, ar **bob** llawysgrif wedi'i chyflwyno, a dylai fe hefyd gael ei gynnwys yn y llythyr eglurhaol er mwyn eglurdeb. Dyma ffurf enghreifftiol isod ar gyfer y datganiad:

Noddwyd yr ymchwil yma yn llwyr neu'n rhannol gan [NODDWR] [RHIF Y GRANT]. Ar gyfer pwrpas Mynediad Agored, mae'r awdur wedi gosod trwydded Priodoli Creative Commons (CC BY) i unrhyw Lawysgrif Awdur Wedi'i Derbyn (AAM) sy'n deillio o'r cyflwyniad hwn.

Unwaith bod y papur wedi'i dderbyn i'w gyhoeddi, bydd angen i'r awdur roi'r llawysgrif wedi'i derbyn ar gadw yn [PURE](#) ac mewn unrhyw gadwrfeydd eraill yn unol â gofynion y noddwr. Rhaid gwneud yn siŵr ei bod ar gael ar lein, dan y drwydded benodedig, mewn pryd ar gyfer ei chyhoeddi.

Mae'r polisi hwn yn cyd-fynd â pholisiau prifysgol eraill a wnelo ag Ymchwil Agored:

- [Polisi Mynediad Agored a Chyflwyno i PURE](#)
- [Polisi Rheoli Data Ymchwil](#)
- [Datganiad Prifysgol Aberystwyth ar ddefnyddio metrigau ymchwil mewn](#)

I gael gwybodaeth bellach, gweler tudalennau gwe [Mynediad Agored](#) Aberystwyth, neu cysylltwch â mynediadagored@aber.ac.uk